

31998R0974

11.5.1998.

SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA

L 139/1

UREDBA VIJEĆA (EZ) br. 974/98**od 3. svibnja 1998.****o uvođenju eura**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno treću rečenicu njegovog članka 109.1 stavka 4.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog monetarnog instituta ⁽²⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta ⁽³⁾,

(1) budući da se ovom Uredbom uređuju odredbe monetarnog prava država članica koje su usvojile euro; budući da su odredbe o neprekidnosti ugovora, o zamjeni upućivanja na ECU u upućivanja na euro u pravnim instrumentima i zaokruživanju već utvrđene u Uredbi Vijeća (EZ) br. 1103/97 od 17. lipnja 1997. o određenim odredbama koje se odnose na uvođenje eura ⁽⁴⁾; budući da uvođenje eura utječe na svakodnevne poslove cjelokupnog stanovništva u državama članicama sudionicama; budući da bi trebalo preispitati i druge mjere osim mjera ove Uredbe i Uredbe (EZ) br. 1103/97 kako bi se osigurao uravnotežen prelazak, posebno za potrošače;

(2) budući da je na sastanku Europskoga vijeća u Madridu 15. i 16. prosinca 1995. donesena odluka da je pojam „ECU”, koji se koristi u Ugovoru za označavanje europske valutne jedinice, generički pojam; budući da su vlade 15 država članica postigle zajednički sporazum da ta odluka predstavlja sporazumno i konačno tumačenje odgovarajućih odredbi Ugovora; budući da je „euro” naziv dodijeljen europskoj valuti; budući da je euro kao valuta država članica sudionica podijeljen na sto podjedinica pod

nazivom „cent”; budući da određivanje naziva „cent” ne sprječava korištenje inačica toga pojma u svakodnevnoj upotrebi u državama članicama; budući da Europsko vijeće i nadalje smatra da naziv jedinstvene valute mora biti jednak u svim službenim jezicima Europske unije, uzimajući u obzir postojanje različitih pisama;

(3) budući da Vijeće u skladu s člankom 109.1 stavkom 4. trećom rečenicom Ugovora pored donošenja konverzjskih tečajeva poduzima mjere potrebne za brzo uvođenje eura;

(4) budući da, kad god neka država članica, na temelju članka 109.k stavka 2. Ugovora, postane država članica sudionica, Vijeće u skladu s člankom 109.l stavkom 5. Ugovora poduzima druge mjere potrebne za brzo uvođenje eura kao jedinstvene valute u toj državi članici;

(5) budući da Vijeće na prvi dan treće faze na temelju članka 109.l stavka 4. prve rečenice Ugovora utvrđuje konverzjske tečajeve, prema kojima se valute država članica sudionica neopozivo utvrđuju te se po tom neopozivo utvrđenom tečaju te valute zamjenjuju eurom;

(6) budući da je radi odsutnosti tečajnog rizika, bilo između jedinice eura i jedinica nacionalnih valuta, ili između pojedinih jedinica nacionalnih valuta odgovarajuće zakonske odredbe potrebno tumačiti na odgovarajući način;

(7) budući da je pod pojmom „ugovor”, koji se koristi za određivanje pravnih instrumenata, potrebno obuhvatiti sve vrste ugovora, bez obzira na način kako su bili sklopljeni;

(8) budući da je zbog pripreme neometanog prelaska na euro potrebno prijelazno razdoblje između zamjene valute država članica sudionica eurom i uvođenja euro-novčanica i eurokovanica; budući da će se tijekom tog

⁽¹⁾ SL C 369, 7.12.1996., str. 10.

⁽²⁾ SL C 205, 5.7.1997., str. 18.

⁽³⁾ SL C 380, 16.12.1996., str. 50.

⁽⁴⁾ SL L 162, 19.6.1997., str. 1.

- razdoblja jedinice nacionalnih valuta odrediti kao podjedinice eura; budući da se time uspostavlja zakonska ekvivalentnost između jedinice eura i jedinica nacionalnih valuta;
- (9) budući da će euro u skladu s člankom 109.g Ugovora i s Uredbom (EZ) br. 1103/97 od 1. siječnja 1999. zamijeniti ECU kao obračunsku jedinicu institucija Europskih zajednica; budući da bi euro također trebao biti obračunska jedinica Europske središnje banke (ESB) i središnjih banaka država članica sudionica; budući da će u skladu s madridskim zaključcima, Europski sustav središnjih banaka (ESSB) provoditi operacije monetarne politike u jedinicama eura; budući da to ne sprječava nacionalne središnje banke da za vrijeme prijelaznog razdoblja vode račune u jedinicama svojih nacionalnih valuta, posebno za svoje osoblje i javnu upravu;
- (10) budući da svaka država članica sudionica može dopustiti potpunu upotrebu jedinice eura na svom području za vrijeme prijelaznog razdoblja;
- (11) budući da se za vrijeme prijelaznog razdoblja ugovori, nacionalni zakoni i ostali pravni instrumenti mogu valjano sastavljati u jedinici eura ili jedinici nacionalne valute; budući da tijekom tog razdoblja u svim pravnim instrumentima niti jedna odredba ove Uredbe ne bi trebala utjecati na valjanost bilo kojeg pozivanja na jedinicu nacionalne valute;
- (12) budući da, ako nije drukčije ugovoreno, gospodarski subjekti moraju poštovati valutu pravnog instrumenta pri provođenju svih odredbi koje se moraju izvršiti na temelju tog instrumenta;
- (13) budući da su jedinica eura i jedinice nacionalnih valuta jedinice iste valute; budući da bi trebalo osigurati da se unutar država članica sudionica plaćanja odobrenjem računa mogu izvršavati bilo u jedinici eura ili jedinici važeće nacionalne valute; budući da bi odredbe o plaćanjima putem odobrenja računa trebalo primjenjivati i na prekogranična plaćanja koja su nominirana u jedinici eura ili u jedinici nacionalne valute računa vjerovnika; budući da je potrebno osigurati nesmetano funkcioniranje platnih sustava utvrđivanjem odredbi kojima se uređuje odobrenje računa putem instrumenata plaćanja, odobrenih putem tih sustava; budući da odredbe o plaćanju putem odobrenja računa ne znače da su financijski posrednici obvezni učiniti dostupnim druge mogućnosti plaćanja ili proizvode nominirane u nekoj drugoj određenoj jedinici eura; budući da odredbe o plaćanju putem odobrenja računa ne zabranjuju financijskim posrednicima usklađivanje uvođenja mogućnosti plaćanja nominiranih u jedinici eura, koje se za vrijeme prijelaznog razdoblja oslanja na zajedničku tehničku infrastrukturu;
- (14) budući da će u skladu sa zaključcima usvojenim na sastanku Europskog vijeća u Madridu države članice sudionice od 1. siječnja 1999. izdati novi utrživi javni dug u jedinici eura; budući da je poželjno dopustiti izdavateljima duga da renominiraju nepodmireni dug u jedinici eura; budući da bi odredbe o renominiranju trebale biti takve da se mogu primijeniti u područjima trećih zemalja; budući da bi se izdavateljima trebalo omogućiti renominiranje nepodmirenog duga, ako je dug nominiran u jedinici nacionalne valute države članice koja je renominirala dio ili cijeli nepodmireni dug njezine opće države; budući da se te odredbe ne odnose na uvođenje dodatnih mjera za izmjenu uvjeta nepodmirenog duga, kojima bi se, između ostalog, mijenjao nominalni iznos nepodmirenog duga, koja se pitanja uređuju mjerodavnim nacionalnim pravom; budući da je poželjno da se dopusti državama članicama poduzimanje odgovarajućih mjera za promjenu obračunske jedinice operativnih postupaka organiziranih tržišta;
- (15) budući da je možda potrebno dodatno djelovanje na razini Zajednice za pojašnjenje učinka uvođenja eura na primjenu postojećih odredbi prava Zajednice, posebno u vezi s netiranjem, prebijanjem i tehnikama sa sličnim učinkom;
- (16) budući da svaka obveza korištenja jedinice eura može biti uvedena samo na temelju zakonodavstva Zajednice; budući da države članice sudionice mogu dopustiti korištenje jedinice eura u transakcijama s javnim sektorom; budući da se u skladu s referentnim scenarijem, o kojem je odlučilo Europsko vijeće na sastanku održanom u Madridu, u zakonodavstvu Zajednice koje utvrđuje vremenski okvir za opću primjenu jedinice eura može ostaviti određena sloboda pojedinim državama članicama;
- (17) budući da, u skladu s člankom 105.a Ugovora, Vijeće može donijeti mjere usklađivanja apoena i tehničkih specifikacija svih kovanica;

- (18) budući da je u odnosu na novčanice i kovanice potrebna odgovarajuća zaštita od krivotvorenja;
- (19) budući da novčanice i kovanice nominirane u jedinicama nacionalnih valuta gube svoj status zakonskog sredstva plaćanja najkasnije šest mjeseci po isteku prijelaznog razdoblja; budući da ograničenja plaćanja novčanicama i kovanicama, koje su države članice uspostavile radi javnog interesa nisu nespojive sa statusom zakonskog sredstva plaćanja euronovčanica i eurokovanica, pod uvjetom da su na raspolaganju i druga zakonita sredstva za namiru monetarnih dugova;
- (20) budući da će se počevši od završetka prijelaznog razdoblja pozivanja na pravne instrumente koji postoje na kraju prijelaznog razdoblja smatrati pozivanjima na jedinicu eura prema odgovarajućim konverzijskim tečajevima; budući da stoga nije potrebno materijalno renomirati postojeće pravne instrumente da bi se postigao taj rezultat; budući da se pravila zaokruživanja određena u Uredbi (EZ) br. 1103/97 primjenjuju na konverzije koje će se obavljati na kraju prijelaznog razdoblja ili nakon prijelaznog razdoblja; budući da je zbog jasnoće možda poželjno da se materijalno renomiranje provede čim to bude prikladno;
- (21) budući da stavak 2. Protokola 11. o određenim odredbama koje se odnose na Ujedinjenu Kraljevinu Velike Britanije i Sjeverne Irske određuje da, između ostalog, stavak 5. tog Protokola proizvodi učinke ako Ujedinjena Kraljevina obavijesti Vijeće da nema namjeru prijeći u treću fazu; budući da je Ujedinjena Kraljevina 30. listopada 1997. obavijestila Vijeće da nema namjeru prijeći u treću fazu; budući da stavak 5. određuje da se, između ostalog, članak 109.1 stavak 4. Ugovora ne primjenjuje na Ujedinjenu Kraljevinu;
- (22) budući da je Danska, pozivajući se na stavak 1. Protokola 12. o nekim odredbama koje se odnose na Dansku, dostavila obavijest u smislu Edinburške odluke od 12. prosinca 1992. da neće sudjelovati u trećoj fazi; budući da se iz tog razloga u skladu sa stavkom 2. navedenog Protokola svi članci i propisi Ugovora i Statuta ESSB-a u vezi s odstupanjem primjenjuju na Dansku;
- (23) budući da će se jedinstvena valuta u skladu s člankom 109.1 stavkom 4. Ugovora uvesti samo u državama članicama na koje se ne primjenjuju odstupanja;
- (24) budući da se stoga ova Uredba primjenjuje na temelju članka 189. Ugovora, sukladno Protokolima 11. i 12. i članku 109.k stavku 1.,

DONIJELO JE OVU UREDBU:

DIO I.

DEFINICIJE

Članak 1.

Za potrebe ove Uredbe:

- „države članice sudionice” znači Belgija, Njemačka, Španjolska, Francuska, Irska, Italija, Luksemburg, Nizozemska, Austrija, Portugal i Finska,
- „pravni instrumenti” znači zakonske odredbe, upravni akti, sudske odluke, ugovori, unilateralni pravni akti, instrumenti plaćanja osim novčanica i kovanica i ostali instrumenti s pravnim učinkom,
- „konverzijski tečaj” znači neopozivo utvrđeni konverzijski tečaj koji je Vijeće utvrdilo za valutu svake države članice sudionice u skladu s prvom rečenicom članka 109.1 stavka 4. Ugovora,
- „jedinica eura” znači jedinica valute kao što je navedeno u članku 2. drugoj rečenici,
- „jedinice nacionalnih valuta” znači jedinice valuta država članica sudionica, kako su te jedinice utvrđene dan prije početka treće faze ekonomske i monetarne unije,
- „prijelazno razdoblje” znači razdoblje koje počinje 1. siječnja 1999. i završava 31. prosinca 2001.,
- „renomirati” znači promijeniti jedinicu u kojoj je iskazan iznos nepodmirenog duga iz jedinice nacionalne valute u jedinicu eura, kako je određeno u članku 2., pri čemu renomiranje nema učinak na promjene ostalih uvjeta duga, a na koje se primjenjuje važeće nacionalno pravo.

DIO II.

ZAMJENA VALUTA DRŽAVA ČLANICA SUDIONICA EUROM

Članak 2.

Od 1. siječnja 1999. valuta država članica sudionica jest euro. Jedinica valute jest jedan euro. Jedan euro dijeli se na sto centa.

Članak 3.

Valuta svake države članice sudionice zamjenjuje se eurom po konverzijskom tečaju.

Članak 4.

Euro je obračunska jedinica Europske središnje banke (ESB) i središnjih banaka država članica sudionica.

DIO III.

PRIJELAZNE ODREDBE

Članak 5.

Članci 6., 7., 8. i 9. primjenjuju se tijekom prijelaznog razdoblja.

Članak 6.

1. Euro je također podijeljen u jedinice nacionalnih valuta prema konverzijskim tečajevima. Zadržava se svaka njegova potpodjela. Podložno odredbama ove Uredbe monetarno pravo država članica sudionica i dalje se primjenjuje.

2. Ako pravni instrument sadrži pozivanje na jedinicu nacionalne valute, to pozivanje vrijedi kao da je izvršeno u odnosu na jedinicu eura sukladno konverzijskim tečajevima.

Članak 7.

Zamjena valute svake države članice sudionice eurom neće samo po sebi imati učinak promjene valute pravnih instrumenata koji već postoje na dan zamjene.

Članak 8.

1. Poslovi koje je potrebno izvršiti na temelju pravnih instrumenata, koji određuju korištenje ili su nominirani u jedinici nacionalne valute, izvršavaju se u toj jedinici nacionalne valute. Poslovi koje je potrebno izvršiti na temelju pravnih instrumenata koji određuju korištenje ili su nominirani u jedinici eura, izvršavaju se u toj jedinici.

2. Odredbe stavka 1. podliježu dogovoru stranaka.

3. Neovisno o odredbama stavka 1., dužnik sve iznose, nominirane bilo u jedinici eura ili u jedinici nacionalne valute pojedine države članice sudionice i plative unutar te države članice odobrenjem računa vjerovnika, može plaćati bilo u jedinici eura ili u jedinici nacionalne valute. Iznos se odobrava na račun vjerovnika u valuti njegova računa, s time da se svaka konverzija provodi prema konverzijskim tečajevima.

4. Neovisno o odredbama stavka 1., svaka država članica sudionica može poduzeti potrebne mjere radi:

— renomiranja u jedinicu eura nepodmirenog duga kojeg je izdala opća država te države članice, kao što je određeno u Europskom sustavu integriranih računa, koji je nominiran u jedinici nacionalne valute i izdan sukladno njenom pravu.

Ako je država članica poduzela takvu mjeru, izdavatelji mogu dug koji je nominiran u jedinici nacionalne valute te države članice renomirati u jedinicu eura, osim ako je renomiranje izričito isključeno uvjetima ugovora; ova se odredba primjenjuje na dug koji je izdala opća država članice, kao i na obveznice i ostale oblike osiguranog duga koji su prenosivi na tržištu kapitala, i na instrumente tržišta novca koje su izdali drugi dužnici,

— omogućavanja promjene obračunske jedinice svojih operativnih postupaka iz jedinice nacionalne valute u jedinicu eura putem:

(a) tržišta za redovitu razmjenu, kliring i namiru svih instrumenata koji su navedeni u odjeljku B. Priloga Direktivi Vijeća 93/22/EEZ od 10. svibnja 1993. o investicijskim uslugama u području vrijednosnih papira ⁽¹⁾ i proizvoda; i

(b) sustava za redovitu razmjenu, kliring i namiru plaćanja.

5. Odredbe osim onih iz stavka 4. kojima se uvodi upotreba jedinice eura, države članice sudionice mogu donijeti samo u skladu s vremenskim okvirom koji je utvrđen zakonodavstvom Zajednice.

6. Nacionalne zakonske odredbe država članica sudionica koje dopuštaju ili uvode obvezu netiranja, prebijanja ili tehnike sa sličnim učincima primjenjuju se na novčane obveze, bez obzira na njihovu valutu, ako je ta valuta u jedinici eura ili jedinici nacionalne valute, uz svaku konverziju koja je izvršena prema konverzijskim tečajevima.

Članak 9.

Novčanice i kovanice nominirane u jedinici nacionalne valute zadržavaju svoj status zakonskog sredstva plaćanja unutar svojih teritorijalnih granica kao i na dan prije stupanja na snagu ove Uredbe.

DIO IV.

EURONOVČANICE I EUROKOVANICE

Članak 10.

Od 1. siječnja 2002., ESB i središnje banke država članica sudionica puštaju u optjecaj novčanice nominirane u eurima. Ne dovodeći u pitanje članak 15., te novčanice nominirane u eurima su jedine novčanice koje imaju status zakonskog sredstva plaćanja u tim državama članicama.

⁽¹⁾ SL L 141, 11.6.1993., str. 27. Direktiva kako je izmijenjena Direktivom 95/26/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 168, 18.7.1995., str. 7.).

Članak 11.

Počevši od 1. siječnja 2002. države članice sudionice izdaju kovanice nominirane u eurima ili centima, koje su u skladu s apoenima i tehničkim specifikacijama koje Vijeće može utvrditi u skladu s drugom rečenicom članka 105.a stavka 2. Ugovora. Ne dovodeći u pitanje članak 15., te su kovanice jedine kovanice sa statusom zakonskog sredstva plaćanja u svim tim državama članicama. Osim tijela nadležnog za izdavanje i osoba koje su, na temelju nacionalnog zakonodavstva države članice koja izdaje kovanice, posebno određene, nijedna stranka nije obvezna prihvatiti više od 50 kovanica pri svakom pojedinačnom plaćanju.

Članak 12.

Države članice sudionice osiguravaju primjerene kazne za krivotvorenje euronovčanica i eurokovanica.

DIO V.**ZAVRŠNE ODREDBE****Članak 13.**

Članci 14., 15. i 16. primjenjuju se počevši od kraja prijelaznog razdoblja.

Članak 14.

Upućivanja na jedinice nacionalne valute u pravnim instrumentima koji vrijede na kraju prijelaznog razdoblja smatraju se upućivanjima na jedinicu eura prema odgovarajućim konverzij-

skim tečajevima. Primjenjuju se pravila zaokruživanja utvrđena Uredbom (EZ) br. 1103/97.

Članak 15.

1. Novčanice i kovanice nominirane u jedinici nacionalne valute kao što je navedeno u članku 6. stavku 1. ostaju zakonsko sredstvo plaćanja unutar granica njihova područja najduže šest mjeseci po završetku prijelaznog razdoblja; to razdoblje se može skratiti odredbama nacionalnog prava.

2. Sve države članice sudionice mogu za razdoblje do šest mjeseci po završetku prijelaznog razdoblja utvrditi pravila korištenja novčanica i kovanica nominiranih u svojoj jedinici nacionalne valute, kao što je navedeno u članku 6. stavku 1., te poduzeti sve potrebne mjere radi omogućavanja njihovog povlačenja.

Članak 16.

U skladu sa zakonima ili praksom država članica sudionica, odgovarajući izdavatelji novčanica i kovanica nastavljaju primati, u zamjenu za euro prema konverzijskom tečaju, novčanice i kovanice koje su ranije izdali.

DIO VI.**STUPANJE NA SNAGU****Članak 17.**

Ova Uredba stupa na snagu 1. siječnja 1999.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama, u skladu s Ugovorom i podložno odredbama Protokola 11. i 12. i članku 109.k stavku 1.

Sastavljeno u Bruxellesu 3. svibnja 1998.

Za Vijeće
Predsjednik
G. BROWN